

[Gottschalck-Hansen.]

sige — og trofaste indsats, som vore landsmænd i grænselandet igennem århundreder, som den radikale presse ganske rigtigt skriver det, har præsteret.

Når man så betænker, hvad den danske kirke har gjort! Vi udbyggede denne kirke også i den del af Slesvig, som ikke ved genereringen i 1920 kom hjem til Danmark. Kirken er jo også i sit arbejde, gerning og mål international, den er ikke bestemt af grænseskel eller nationale synspunkter, men alligevel kom den danske kirke til at betyde usandsynlig meget for danskheden, for den åndsbevægelse, der levede på det nationale plan i Sønderjylland og i Sydslesvig. Jeg kan pege på de friskoler, der er oprettet, og på skolernes indsats som helhed, og jeg kan pege på, hvad den danske folkehøjskole har præsteret, Rødding, Askov, Danebod, og hvad de nu hedder, alle disse kulturcentre, hvor folk kunne samles og være med til at bygge op en åndelig kultur, der viste sin levkraft, sin modenhed og sin berettigelse i de mange, mange år, hvor den nordlige del af Sønderjylland mod folkeviljen var indlemmet i det store tyske rige.

Vi, som oplevede de 5 mørklagte år, som så vor frihed lagt i lænker, vor selvstændighed stækket på sit vingefang, vi, som levede under det pres, som nazismens tyranni var, vi mærkede en lille smule af det, som man gennem de mange, mange år måtte opleve i Slesvig. Jeg anerkender fuldt ud videnskabens internationalitet og forskningens frigørelse fra alt for snævre nationale bånd og grænser, men der er vist ingen, der vil driste sig til at påstå, at et universitet ikke er et bolværk og en borg, der — igen må jeg citere den radikale presse — kan stå som en modvægt imod universitetet i Kiel og en styrkelse af den danskhed, som vi alle i virkeligheden beundrer, og som vi skylder så usigelig meget.

Jeg tror, at man i Sverige gjorde klogt, da man placerede et universitet i Lund; ellers havde Skåne måske været dansk i dag, hvad ved jeg. Men givet er det, at når man arbejder med universitetsspørgsmål og her i det høje ting skal træffe afgørelse om, hvor kommende universiteter skal placeres, kan man godt trække overlegent på skuldrene, ryste på hovedet og være vældig stor og stærk og fornem, men tilbage bliver,

hvad vi skylder de kvinder og mænd, der i grænselandet på så trofast vis og med en så stor dygtighed har stået vagt og værn om danske værdier. Her er det, jeg mener, at et humanistisk fakultet kan have sin betydning.

Den videnskab, der tolkes dér, er jo i virkeligheden anerkendt, al den stund man på Århus universitet har haft en lærestol, hvor den nuværende generalkonsul i Flensborg har været professor med den specielle viden, der knytter sig til Slesvigs historie. Der er ikke alene de filologiske spørgsmål, de sproglige problemer, der er også det historiske og den politiske viden; der er så mange faktorer, der spiller ind, og som motiverer, at man har et universitet med et humanistisk fakultet som det grundlæggende i det slesvigske område.

Jeg vil derfor meget anbefale det høje tings ærede medlemmer at bakke op bag vore ændringsforslag. Vi er ikke mere danske eller bedre nationale, det understreger jeg, men vi prøver på at ytre og udtrykke vort sindelag i et konkret forslag og ikke bare lade det blive ved ord og talemåder og venlighed, uden at der virkelig sker noget som helst i denne sag.

Jeg deler de synspunkter, der er givet udtryk for med hensyn til det meget vigtige og afgørende i, at Københavns universitet bringes i en sådan tilstand, at det kan opfylde de forventninger, man med rette kan nære til et universitet. Det er ikke tilfældet nu. Udvalget har haft lejlighed til at besøge universitetet og se en del af de mildest talt uanstændige lokaleforhold, og det er mærkeligt, når man for en menneskealder siden har erhvervet en embedseksamen ved det universitet, at se, at forholdene ikke i nogen henseende er blevet bedre — tværtimod. Forholdene er ringere, end de var for en menneskealder siden.

Jeg vil derfor opfordre den højtærede minister til at være aktiv med hensyn til en udbedring af universitetet i København, og der melder sig også problemer i Århus. For selv om jeg erkender, at det er meget værdifuldt, at vi får det nye universitet i Odense og kommer i gang med det, vi har stillet forslag om i Haderslev, så kan det ikke motivere, at man forsømmer en udbygning og en stærkt påkrævet forbedring af de to allerede bestående universiteter.